

פרק שני בסיפורה

של המישפחה אשר

3 דורות מבניה

הסתבכו עם החוק

ב ריכוכבא, שימשון, ישראל (כ"י שרה עם אל"י) ודויד היו השמות ש"קרא יהושע דנוך לארבעת בניו. והבנים גדלו הצדיקו את שמותיהם. הם הפכו גיבורים ידועים.

לאנגליה יש ההגדה לבית פורטיט, לישראל יש ההגדה לבית דנוך. הגדה מת-משפת של עלילות-גבורה והסתבכויות עם החוק והמישטרה. ואם כי אין גיבורי הי-עלילה בעלי דם כחול, בכל זאת נקראה השכונה שבה גרו על שמם. הכל הכירו את שכונת שבאזי כ"חארת דנוך", שכונת דנוך.

נאקות-מוות

במיסדרון

כ בא יחיא דנוך עלה לארץ מתימן בתחילת המאה. הוא היה נצר לי-מישפחת-קצבים מפורסמת בתימן. שני בניו, יהושע ודויד, פתחו את איטליזיהם בשוק מנשייה ביפו. גם בתקופת המאורי-

ישראל דנוך
מכות באברהמין של השור

ההגדה לבית דנוך

קולד שלו היה משגע את ילדי השכונה. אחרי שמילאו את כרסם עד להתפוצץ, אצרו בחולצותיהם טופי וסוכריות ובר-חו. הם נתפסו והועמדו לדין. שופט-נוער בריטי הבין ללבו של ישראל, ושלה אותו למוסד למשך שלוש שנים.

את העצה לדרך קיבל מכוכבא. הוא אמר: "כל היושבים במוסד הם עבריינים. אל תראה להם שאתה מפחד מהם. תראה להם מיד מי אתה, ואז יכבדו אותך תמיד."

ישראל מספר על כניסתו למוסד עין-ורד, שליך תל-מונד: "בפעם הראשונה בחיי קיבלתי כובע חדש, חולצה ומכנסיים חדשים, ונעלים עם סוליות-עור. זה היה כמו חגיגה, ואני חשבת: הנה התחילו החיים הטובים."

כאשר אחד מילדי המוסד ניסה לשטות בו, הראה לו ישראל את נחת זרועו, ומאז לא היו לו בעיות במוסד. הוא הס-תגל לחיים שם באופן מושלם. אפילו

החיים בבית האב נמאסו עליו, והוא רצה לעבור למוסד. לשם-כך התייעץ עם קצין-מיבחן בריטי, וזה אמר לו כי רק עבריי-נים נכנסים למוסדות. ביאשו, היה ישראל מוכן לנסות גם דרך זו.

אחיו הגדול, בריכוכבא, כבר בילה זמן מה במוסד כזה. היה זה בעיקבות מיל-חמת-שחיטה שהתנהלה בביתם. המיש-טרה הבריטית באה להחרים את בשר הפרה, שנשחטה ללא רשיון. היא נתקלה בהתנגדות תקיפה. האב ובנו הגדול, כוכ-בא, היכו את השוטרים שוק על ירך. האחות הגדולה עזרה להם במטאטא שב-ידיה, והילדים הקטנים צעקו וצרחו. רק יתרונם המספרי של הבריטים הביא לי-ניצחונם. אולם הם עצרו את האב ושל-חוהו למאסר, וכוכבא, שהיה קטין, נשלח למוסד לנערים.

ישראל ביצע את העבירה הראשונה שלו בדרך מתוקה. הוא פרץ עם שניים מחב-יו לבית-החרושת ליבר, שניתוח השור

רכז בלימודיו, ולפעמים היה מתחמק מבית-הספר. העונש על-כך היה נורא. האב, שהיה גם תלמיד-חכם וירא-שמיים, הק-פיד מאד על לימודי בניו. ומי מהם אשר היה מקל ראש בלימודיו קיבל עונשו ב"חרוני", שוט תימני העשוי מאברהמין של השור. האב היה מייבש אותו ומתחו במסמרים על לוח עץ. השוט היה גמיש ומכאיב מאין כמוהו. כמה מכות מהחרוני הפכו את הבנים ללמודי כאב וסבל. שום דבר בעולם לא יכול היה לגרום להם כאבים חזקים יותר, ולכן לא יראו ממאום.

יהושע, האב, היה דמות חזקה ומטילה יראת-כבוד. פניו היו מחוטטות כתוצאה ממחלת-האבעבועות שתקפה אותו ביל-דוהו, ועינו האחת גם היא נשחתה, כתוצאה מהמחלה. הוא שלט במישפחתו ביד רמה. את בניו ובנותיו העביר באיטליזי מגיל צעיר. ישראל זוכר כי מגיל חמש היה מנקה שולחנות וסכינים, ומעביר יתחי-בשר גדולים ממקום למקום, לפי הי-צורה.

בריכוכבא דנוך
קטטה עם הבלן

מלרות שלאורחים ולזרים היה האב נדיב-לב ומכניס-אורחים. הרי שמישפחהו שלו חיה בצמצום רב. ישראל זוכר כי מעולם לא קיבל בגד חדש. תמיד היה מקבל בירושה את בגדי אחיו הגדולים. לעיתים היו מכנסיו בלויים כל-כך עד שהיה נאלץ להתזקקם בידו האחת. לבל יפלו. בלילות-חרוף קשים היה האב נעזר בילדיו כדי להעביר את הפרות, מהרפת אל מקום השחיטה השחורה, וישראל ואחיו היו מהלכים קילומטרים רבים, כשאפס זב ורגליהם היחסות שרטות ופצועות.

כסף לנעליים היה רק לעיתים רחוקות. גם האם, נעמי, אשה חזקה ובריאה, היתה נושאת בעול. היא היתה עוזרת לבעלה באיטליזי, והיתה מגדלת את 13 ילדיה. כדי להשיג מעט כסף-כיס היתה מייבשת ומנקה את מעי הפרה, שנחשבי כפסולת, ומוכרת אותם. בכסף זה היתה מפנקת מפעם לפעם את אחד מילדיה, ב-ממתק או בבגד חדש.

שוד-הממתקים

הגדול

ל שראל נעדר יותר ויותר מבית-הספר, וספג מכות נוראות מהחרוני-

עות הקשים ביותר בארץ לא חששו הי-אחים דנוך. ידיהם הענקיות וסכיני-הקצ-בים שלהם הרתיעו כל בעל-מזימות. אפילו השילטונות הבריטיים לא מיהרו להסתכסך עם מישפחת הגיבורים. יהושע היה שוחט שחיטה שחורה במיסדרון ביתו. הוא היה עוקף בכך את חוקי המנדאט. והבן ישראל, שהוא כיום בן 44, עדיין זוכר היטב את נאקות המוות של הפרות הנשחטות, כאשר הוא, ילד קטן, הצטופף בחרר האחד של המישפחה. ליד 15 בני מישפחתו, והקשיב בדממה לטבח. בימים של עוצר, היה יהושע שולח את בניו הקטנים לעקוף את העוצר ול-חלק את מנות-הבשר החם, שזה עתה נש-חט, ללקוחות המחכים. ישראל זוכר לילות חשוכים, בהיותו כבן 7, כאשר היה מתחמק מהשוטרים הבריטים בחצרות הי-שכונה ומחלק בשר. עבודת-הלילה הכבירה על ישראל להת-

שימשון דנוך
ביקור בתא הנדונים למוות